

Research in Curriculum Planning

Vol 10, No 9 (continus 36)

Spring 2013, Pages 79-86

Comparison the impact of scaffolding teaching method and traditional teaching method on academic motivation of high school second grade students in English lesson

Karim Jouzayi, Esmacil Sadi Pour

¹MS in Educational Psychology

²Professor of Alameh Tabatabaei University, Tehran, Iran

پژوهش در برنامه‌ریزی درسی

سال دهم، دوره دوم، شماره ۹ (پیاپی ۳۶)

بهار ۱۳۹۲، صفحات ۸۶-۷۹

مقایسه اثربخشی آموزش بر اساس روش تدریس سکوسازی و روش سنتی بر انگیزش تحصیلی دانش آموزان پسر سال دوم متوسطه در درس زبان انگلیسی در شهر ویسیان

کریم جوزایی*، اسماعیل سعدی پور

^۱کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی

^۲استاد دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

Abstract

This quasi-experimental study with pre test-post test and control group investigated a comparison about the impact of the scaffolding teaching method and the traditional teaching method on academic motivation of high school second grade students in English lesson in Veisian in Lorestan province. The study population was high school second grade male students of Veisian in 2010-2011. The sample size was 40 students, in which 20 were in the experimental group and 20 were in control group who were selected by multistage cluster sampling. In the experimental group the scaffolding teaching and in control group traditional teaching methods were used. The research tool was Verland Academic Motivation Inventory (1985). For data analysis; both descriptive and inferential statistics (ANOVA) were used. The results showed a significant differences among the academic motivation of the two groups ($P < 0/05$) and experimental group was affected more by scaffolding teaching method in comparison with control group ($P < 0/05$). So teachers need to use the scaffolding teaching method in class to increase the student's academic motivation.

Keywords: academic motivation, scaffolding teaching method, traditional teaching method.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی مقایسه اثربخشی آموزش بر اساس رویکرد سکوسازی و روش سنتی بر انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان سال دوم متوسطه در درس زبان انگلیسی صورت پذیرفت. روش پژوهش شبه آزمایشی و از نوع طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری دانش‌آموزان پسر پایه دوم متوسطه شهر ویسیان را در سال تحصیلی ۹۰ - ۸۹ در بد داشت و حجم نمونه تحقیق ۴۰ نفر بود که ۲۰ نفر در گروه آزمایش و ۲۰ نفر با روش نمونه برداری خوشه‌ای چند مرحله‌ای در گروه کنترل قرار گرفتند. در گروه آزمایش تدریس به روش سکوسازی انجام گرفت و در گروه کنترل از روش تدریس سنتی استفاده شد. ابزار مورد استفاده پرسشنامه انگیزش تحصیلی ورلند (۱۹۸۵) بود. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها علاوه بر روش‌های آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار) از روش آمار استنباطی تحلیل واریانس (ANOVA) نیز استفاده شد. نتایج نشان داد که بین دو گروه از جهت متغیر انگیزش تحصیلی تفاوت معناداری وجود دارد ($P < 0/05$) بدین صورت که گروه آزمایش در متغیر انگیزش تحصیلی نسبت به گروه کنترل ($P < 0/05$) از روش تدریس سکوسازی تأثیر بیشتری پذیرفته است. بنابراین معلمان باید روش تدریس سکوسازی را برای بالا بردن انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان در کلاس مورد استفاده قرار دهند.

واژگان کلیدی: انگیزش تحصیلی، روش تدریس سکوسازی، روش تدریس سنتی

مقدمه

بیشتر روش‌های رایج و نسبی آموزش، شیوه یکسانی را نسبت به تمام دانش‌آموزان به کار می‌برند و تلاشی در جهت شناخت ظرفیت‌ها و میزان رشد شناختی و زبانی دانش‌آموزان خود، چگونگی بالا بردن توانایی‌های زبانی آنان یا این که چگونه خواهند توانست بر وضعیت خود و تحولات پیرامونشان به تدریج با کمک زبان تأثیر بگذارند، انجام نمی‌دهند. عدم نیل به اهداف آموزشی، یکی از مشکلات عمده نظام‌های آموزشی - به ویژه نظام آموزشی ما - است. می‌دانیم که آموزش و پرورش اهداف اساسی و غالباً مفیدی را در سرلوحه کار خود دارد، برای مثال، قصد دارد تا افرادی خلاق، مبتکر، دارای رشد اجتماعی، عاطفی، و ... به بار آورد، اما وقتی با واقع بینی به نتیجه کار آن می‌نگریم، متأسفانه کمتر شاهد وجود چنین انسان‌هایی هستیم.

در این پژوهش، وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان از نظر انگیزش تحصیلی مورد توجه قرار می‌گیرد. برای آماده کردن نیروی کار آینده باید درک درستی از روش‌های آموزشی نوین داشت؛ آنها را با امکانات و نیازهای خویش متناسب سازی کرد و از آن بهره‌مند شد (خدانژاد، ۱۳۸۸، به نقل محمدزاده قصر، کرمی، افشاری). تعلیم و تربیت جدید، حضور فعال دانش‌آموز را در امر یادگیری بسیار مؤثر می‌داند و این حضور در صورتی تجلی پیدا می‌کند که شیوه تدریس معلم متناسب با آموزش علوم انتخاب شود و تحولی در روند آموزش ایجاد کند (احدیان، ۱۳۸۴، به نقل حقانی، همدانی، ولیاقت دار، ۱۳۹۰). اساس فعالیت در کلاسی که آموزش در آن بر اساس رویکرد سکوسازی صورت می‌گیرد، گفتگوهای میان معلم و دانش‌آموز است (لارکین، Larkin, 2002). منطقه تقریبی رشد (zone of proximal development) نخستین بار توسط ویگوتسکی در دیدگاه عمل‌گرای اجتماعی - تاریخی معرفی شد. ساترلند (Sauterland, 1992) چنین عنوان کرده است: «فاصله بین X و X+1 منطقه تقریبی رشد (ZPD) کودک است. ZPD در کودکان متفاوت است، کودکانی که ZPD بزرگ‌تری دارند از کودکانی که ZPD کوچک‌تری دارند، توانایی بیشتری برای دریافت کمک از سوی بزرگسالان دارند (گروس، 2005).»

سکوسازی (scaffolding) ایده‌ای است که اولین بار توسط وود، برونر و راس (Wood, Bruner & Ross) به کار برده شد و استعاره‌ای است که از حرفه ساختمان‌سازی به عاریت گرفته شده است. چهار چوب یا سکو در تعلیم و تربیت توسط معلم به منظور حمایت کودک در فرایند یادگیری است که بر اساس مفهوم منطقه تقریبی رشد پدید آمده است. از مفهوم منطقه مجاور رشد ویگوتسکی چنین بر می‌آید که رشد، هم به وسیله آنچه کودک می‌تواند به طور مستقل انجام دهد و هم آنچه کودک می‌تواند به یاری یک فرد بزرگسال یا همسال ماهرتر انجام دهد، تعریف می‌شود (جان استیز و مان، 2003, Estiss & Mahn) به نقل اسلاوین، ۲۰۰۶, Slavin). به دیگر سخن، حد پایین منطقه تقریبی رشد سطحی از توانایی حل مسأله است که کودک به تنهایی به آن رسیده است و حد بالای آن نشان دهنده سطح مسؤلیت اضافی است که کودک می‌تواند به کمک معلم یا مربی بدان دست یابد (سانتروک، 2006, Santrock). به نقل سیف، ۱۳۸۸). بنابراین، رشد شناختی زمانی به حداکثر می‌رسد که در منطقه تقریبی رشد تعامل اجتماعی صورت پذیرد. کاتلین برگر (2006, Cathlin Berger)، به نقل وولفلک، 2008, Woolfolk) منطقه تقریبی رشد را میانه یا مرکز سحرآمیز (جادویی) می‌نامد، یعنی نقطه‌ای بین آنچه دانش‌آموز از قبل می‌داند و آنچه آمادگی یادگیری آن را ندارد. منطقه تقریبی رشد، شامل توانایی‌ها، نگرش‌ها و طرز تفکرهایی است که در حال رشد هستند و تنها با حمایت بهبود می‌یابند (تاپان، 2005, Tappan)، تاج واسکریمشر، 2003, Tudge & Scrimsher)، به نقل اسنومن، مک کان و بیلر، 2009, Snowman, Mc Cown & Biehler). در تکیه‌گاه سازی، ابتدا معلم یا شخص دیگری که یادگیرنده را یاری می‌دهد سهم عمده‌ای از مسؤلیت را به عهده می‌گیرد، اما به تدریج که یادگیری پیش می‌رود مسؤلیت به یادگیرنده واگذار می‌شود. سکوسازی یک مفهوم مهم در آموزش و یادگیری است که در جریان آن معلمان و دانش‌آموزان بین دانش فرهنگی معلمان و تجربه‌ی روزانه دانش‌آموزان روابط معناداری ایجاد می‌کنند (مک کازلین، و هیکی، 2001, Hicky Colins & Mac)، به

مقایسه اثربخشی آموزش براساس روش تدریس ... / ۸۱

«رابطه‌ی بین خودکارآمدی و انگیزش تحصیلی معلمان» به این نتیجه رسید که بین خودکارآمدی معلمان و انگیزش تحصیلی رابطه قوی و معناداری وجود دارد.

جان فرلا، مارتین والک، و یانگانگ گای (John Ferla, 2009) در پژوهشی با عنوان «خودکارآمدی تحصیلی و خود پنداره تحصیلی» به این نتیجه رسیدند که خود پنداره تحصیلی پیش بینی کننده متغیرهای انگیزشی و عاطفی است در حالی که خودکارآمدی تحصیلی پیش بینی کننده موفقیت تحصیلی است. در ۱۰ سال گذشته، تحقیقات اساسی در حمایت از این روش آموزشی (سکوسازی) در رشد عملکرد تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان به دست آمده است (هریس و پرسلی، Harris & Pressly, 1991 به نقل لارکین، ۲۰۰۲). مینچی سی کیم و مایکل جی هانافین (Minchi, C. Kim & Hannafin, 2011) در پژوهشی تحت عنوان «سکوسازی، حل مسأله در محیط‌های آموزشی یادگیری مبتنی بر فناوری» دریافتند که از طریق سکوسازی معلم می‌تواند در مسائل و تجربیاتی که نیازمند نظام علی است به دانش آموزان کمک کند. همچنین معلم و تکنولوژی با استفاده از سکوسازی می‌توانند در زمینه‌هایی که دانش آموزان فاقد دانش اولیه هستند به آنها یاری رسانند.

سهیلا زیبا زاده (۱۳۸۷) در تحقیقی با عنوان «مقایسه اثربخشی آموزش بر اساس رویکرد سکوسازی و سنتی بر یادگیری خود تنظیمی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر در درس تعلیمات اجتماعی سال چهارم ابتدایی شهر فردنبه در سال تحصیلی ۸۷ - ۸۶» نتیجه گرفت که دانش آموزان دختری که بر اساس روش سکوسازی آموزش می‌بینند نسبت به دانش آموزان دختری که به روش سنتی و مرسوم آموزش می‌بینند، یادگیری خود تنظیمی بهتری در درس تعلیمات اجتماعی و پیشرفت تحصیلی بالاتری دارند. فاطمه حاجی اربابی (۱۳۸۴) در پژوهشی با عنوان «مقایسه اثربخشی آموزش بر اساس رویکرد سکوسازی و سنتی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر سال چهارم ابتدایی شهر مشهد» که بر نمونه ۴۴ نفری انجام شد، دریافت که دانش آموزانی که بر اساس رویکرد سکوسازی آموزش می‌بینند نسبت به دانش آموزانی که بر اساس روش

نقل وولفلک، 2008). سکوسازی یعنی کمک به دانش آموزان برای پاسخ دادن به سؤالات مشکل یا حل مسائل با استفاده از سؤالات راهنما یا راهنمایی‌های غیر مستقیم (اسنومن، مک کان، بیلر، 2009). انگیزش (motivation) تعاریف گوناگونی دارد. یکی از جامع‌ترین آنها عبارت است از: «انگیزش به نیروی ایجاد کننده، نگهدارنده و هدایت کننده رفتار گفته می‌شود. انگیزه به صورت نیاز یا خواست ویژه‌ای که انگیزش را موجب می‌شود تعریف شده است» (سیف، ۱۳۸۸). انگیزش، فرایندهایی است که به رفتار انرژی داده، آن را هدایت کرده، نگه می‌دارد (بیابانگرد، ۱۳۸۶). انگیزش ظرفیت ذاتی و طبیعی برای فراگیری مثبت است و نیاز به پرورش یافتن دارد تا بنیان نهادن (مک کومبز و پاپ، Mac combs & pop, 2005 ترجمه ابراهیمی قوام‌آبادی، ۱۳۸۴). به عبارتی دیگر، می‌توان گفت که انگیزش نیرویی است که به رفتار نیرو می‌دهد و آن را هدایت می‌کند (ایگن وکاوچاک، ۱۹۹۳، Eggen, & Kauchak به نقل کریمی، ۱۳۸۹). انگیزش معمولاً به نیروهایی اطلاق می‌شود که انتخاب، ثبات، شدت، و تداوم رفتار را تعیین می‌کند و در تعریف، به فرایند برانگیختن و نگهداری رفتارهایی دلالت دارد که به سوی هدفی متوجه است (شانک، 2000, Schunk به نقل کدیور، ۱۳۸۸). جیر برافی (۱۹۹۸, Jere Braphy به نقل وولفلک، ۲۰۰۸) انگیزش تحصیلی (یادگیری) دانش آموزان را به صورت زیر بیان می‌کند: «تمایل دانش آموز به این که فعالیت‌های یادگیری را با معنی و با ارزش در نظر بگیرد و سعی کند تا از آنها فواید (بهره‌های) علمی به دست آورد».

لانگ، مونوی، هارپر، نوبلاوچ، و مورفی (۲۰۰۷)، Long, Monoi, Harper, Knoblauch & Murphy) در پژوهشی با عنوان «انگیزش تحصیلی و پیشرفت در میان نوجوانان شهری» در یک مطالعه مقطعی، دانش آموزان کلاس‌های هشتم و نهم را - به ویژه در رابطه با انگیزش و پیشرفت تحصیلی - مورد ارزیابی قرار دادند. نتایج نشان داد که خودکارآمدی و اهداف یادگیری به علاقمندی کمک می‌کند و باعث پیشرفت تحصیلی می‌شود. سدا سارا کالالگو (Seda saracalaglu, 2009) در پژوهشی تحت عنوان

گروه کنترل انتخاب شد. دانش‌آموزان گروه آزمایش با روش تدریس سکوسازی و گروه کنترل با روش سنتی (سخنرانی) آموزش دیدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه انگیزش تحصیلی ورلند (۱۹۸۵) است که شامل ۲۶ سؤال ۷ گزینه‌ای می‌شود که در مقیاس لیکرت از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم تهیه شده است. در مطالعه ورلند و همکاران (۱۹۹۲ - ۱۹۸۲) ضریب آلفای کرانباخ بین ۰/۶۸ تا ۰/۸۶ گزارش شده است. همچنین باقری، شهرآرای و فرزاد ضریب آلفای کرانباخ ۰/۷۰ تا ۰/۸۲ را به دست آوردند که ضریب بالایی است. در تحقیق حاضر، با روش بازآزمایی، پایایی ۰/۸۰ به دست آمد. روایی پرسشنامه نیز در مطالعه باقری و همکاران (۱۳۸۲) با دو روش روایی سازه و استقرایی ۰/۵۶ گزارش شده است. داده‌های جمع‌آوری شده مربوط به متغیر مورد بررسی در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در بخش آمار توصیفی از تعداد، میانگین، انحراف معیار و در بخش آمار استنباطی از تجزیه و تحلیل واریانس (ANOVA) استفاده شد. همه مراحل آماری با استفاده از نرم افزار SPSS انجام گرفته است.

مراحل اجرای پژوهش

- انتخاب گروه‌های آزمایش و کنترل
- آموزش روش تدریس سکوسازی به معلم گروه آزمایش؛ در این مرحله مفهوم روش سکوسازی، اهداف و اهمیت استفاده از آن، و مراحل و روش اجرای این روش توسط یکی از استادان روان‌شناسی تربیتی به وی آموزش داده شد.

- اجرای پیش‌آزمون برای گروه آزمایش و کنترل؛ پس از انتخاب نمونه پرسشنامه انگیزش تحصیلی برای هر دو گروه در شرایط یکسان و هم‌زمان اجرا شد و هر یک از آزمودنی‌ها پرسشنامه را طی مدت ۴۰ دقیقه کامل نمودند.

سنتی آموزشی می‌بینند، در آزمون پیشرفت تحصیلی نمرات بالاتری دارند. هدف اصلی این پژوهش، بررسی مقایسه اثربخشی آموزش به روش سکوسازی و روش سنتی بر انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان سال دوم دبیرستان شهر ویسیان در درس زبان انگلیسی در سال تحصیلی ۹۰ - ۱۳۸۹ است.

با نگاهی دقیق‌تر، دلایل توجیهی اهمیت و ضرورت این تحقیق را می‌توان به شرح زیر بیان کرد: افزایش آگاهی معلمان از مؤثر بودن استفاده از روش سکوسازی، بالا بردن سطح انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان و ایجاد علاقه به یادگیری در آنان و اصلاحات لازم در شیوه‌های تدریس معلمان.

روش پژوهش

نوع پژوهش حاضر بر اساس اهداف، از نوع کاربردی است و با توجه به این که گزینش نمونه‌ها کاملاً تصادفی نبوده است، این تحقیق شبه تجربی (quasi-experimental design) از نوع پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل است که در جدول شماره ۱ نمایش داده می‌شود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش‌آموزان پسر پایه دوم متوسطه شهر ویسیان در سال تحصیلی ۹۰ - ۸۹ تشکیل می‌دهند. در این پژوهش از کلاس به عنوان واحد آزمایش استفاده شده است به طوری که یک کلاس به عنوان گروه آزمایش و یک کلاس دیگر به عنوان گروه کنترل انتخاب شدند. جهت انتخاب مدرسه‌ای برای اجرای تحقیق از نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای استفاده شده است. از میان تمام شهرهای استان لرستان، شهر ویسیان به تصادف و از بین مدارس متوسطه این شهر ۲ دبیرستان به شکل تصادفی برگزیده شد. از دبیرستان اول یک کلاس و از دبیرستان دیگر نیز یک کلاس به صورت تصادفی انتخاب گردید. سپس یکی از کلاس‌ها (۲۰ نفر) به صورت تصادفی به عنوان گروه آزمایش و کلاس دیگر (۲۰ نفر) به عنوان

جدول ۱ - طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه آزمایش و کنترل

پس‌آزمون	متغیر مستقل	پیش‌آزمون	انتخاب تصادفی
T2	X	T1	R
T2	-	T1	R

- (آموزشی صدای کلمات، مانند صداهای (iθ) و (θ)؛ ابتدا معلم چند واژه را که دارای صداهای (iθ) و (θ) بودند تلفظ کرد. سپس از بچه‌ها خواسته شد تا به صورت آزاد و داوطلبانه کلماتی را که فکر می‌کنند دارای این صداها هستند و قبلاً خوانده‌اند، بیان کنند. هر جا که کلمه درست ارائه می‌شد معلم با بازخوردی فرد را تشویق و ترغیب می‌کرد.

- مرور کلمات؛ در این جلسه، جملات ناقص که یک کلمه یا بیشتر از آنها حذف شده بود به بچه‌ها داده می‌شد و آنها باید آن را کامل می‌کردند. معلم در ابتدا با حل کردن یک مثال بچه‌ها را راهنمایی می‌کرد که چگونه از طریق نشانه‌ها، کلمات مترادف و متضاد، پیشوندها، ریشه‌ها، و پسوندهای کلمات را در جای مناسب به کار ببرند.

- استفاده از کلمات آخر درس برای ساختن جمله و پاراگراف؛ در این جلسه کلمات آخر درس با بچه‌ها مرور شدند. معلم با استفاده از یکی از این واژگان یک جمله جدید می‌ساخت و آن را روی تابلو می‌نوشت. بعد بچه‌ها شروع به نوشتن جملات جدید می‌کردند. «در تمامی مراحل بالا هر جا که لازم بود معلم یا یک همکلاسی ماهرتر به دانش‌آموزان کمک می‌کرد.»

- اجرای پس آزمون برای گروه آزمایش و کنترل؛ بعد از پایان جلسه آخر تدریس به روش سکوسازی، پس آزمون انگیزش تحصیلی به صورت هم‌زمان و برابر برای دو گروه اجرا شد.

- نمره‌گذاری، مقایسه گروه‌ها، و اندازه‌گیری، تأثیرگذاری روش سکوسازی بر انگیزش تحصیلی. در مرحله آخر پرسشنامه‌ها نمره‌گذاری شد و داده‌های به دست آمده با استفاده از آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار) و آمار استنباطی تحلیل واریانس (ANOVA) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌های پژوهش

در جدول شماره ۲، شاخص‌های آمار توصیفی برای گروه آزمایش و کنترل در انگیزش تحصیلی ارائه شده است. بر اساس این جدول در پیش آزمون میانگین گروه آزمایش با کنترل در انگیزش تحصیلی چندان تفاوتی با هم ندارند. ولی در پس آزمون تفاوت زیادی میان نمرات گروه آزمایش

- اجرای روش تدریس سکوسازی برای دانش‌آموزان گروه آزمایش؛ پس از طی آموزش‌های لازم به معلم درس زبان انگلیسی گروه آزمایش، دانش‌آموزان این گروه به مدت ۷۰ روز و طی ۱۰ جلسه به روش سکوسازی آموزش دیدند. مراحل اجرای این روش توسط معلم عبارت بود از:

- (بخش کلمات جدید (new words)؛ ابتدا از دانش‌آموزان خواسته شد تا با نگاه کردن به تصاویر هر شماره معانی کلماتی را که زیرشان خط کشیده شده است بنویسند. در پایان معانی کلمات داده شده توسط افراد در کلاس خوانده شد و معانی مختلف مورد بررسی قرار گرفت. اگر معنی ارائه شده مطابق با واژه جدید نبود، معلم با راهنمایی و هدایت به بچه‌ها کمک می‌کرد تا معنی اصلی را به دست آورند.

- به هر کدام از دانش‌آموزان یک پاراگراف (به زبان انگلیسی) داده شد که باید جاهای خالی آن را با کلمات جدید درس کامل کنند.

- خواندن متن؛ بچه‌ها ابتدا به صورت انفرادی و بدون صدا متن را می‌خواندند. بار دوم متن را با دقت بیشتری می‌خواندند و زیر واژگان کلیدی (کلمات جدید) خط می‌کشیدند. سپس هر کدام به سؤالات درک مطلب جواب می‌دادند و پاسخ‌های خود را روی یک برگه می‌نوشتند. پس از نوشتن جواب‌های انفرادی پاسخ‌های نوشته شده را با دیگر دوستان تبادل می‌کردند. در پایان بعد از جمع‌بندی، بچه‌ها جواب سؤالات را برای کلاس ارائه دادند و معلم پاسخ‌های درست را مورد تشویق قرار داد.

- گرامر درس؛ معلم چند مثال را روی تابلو می‌نوشت و به دانش‌آموزان کمک می‌کرد تا نکته گرامری درس را از طریق مثال‌ها کشف کنند. در ابتدا معلم از مثال‌های کتاب استفاده می‌کرد و به تدریج مثال‌های خارج از کتاب را هم ارائه می‌داد.

- مکالمه؛ ابتدا معلم از بچه‌ها خواست که به صورت نوشتن آزاد، چند پرسش و پاسخ را در قالب یک مکالمه بر روی برگه‌هایی بنویسند و بعد آنها را با دوستان خود رد و بدل کنند. معلم یک نمونه ارائه داد. سپس بچه‌ها شروع به ساختن مکالمات جدید کردند.

با استفاده از آزمون لوین (Levin's Test) متغیر وابسته نشان داد که هیچ گونه تخطی از این مفروضه‌ها صورت نگرفته است. نتایج تجزیه و تحلیل واریانس نمایان ساخت که در سطح ($p < 0/05$) تفاوت معناداری میان نمرات گروه آزمایش و کنترل وجود دارد. پس با اطمینان ۰/۹۵ می‌توان گفت که دانش‌آموزانی که با روش سکوسازی آموزش می‌بینند در انگیزش تحصیلی نسبت به دانش‌آموزانی که با روش سنتی آموزش می‌بینند، عملکرد بهتری دارند.

و کنترل وجود دارد به طوری که گروه آزمایش نسبت به گروه کنترل دارای میانگین بالاتری در پس آزمون انگیزش تحصیلی است.

فرضیه: استفاده از روش تدریس سکوسازی موجب افزایش انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود. به منظور بررسی معنادار بودن تفاوت بین میانگین‌ها از تحلیل واریانس (ANOVA) استفاده شد. پیش از آزمون فرضیه، مفروضه‌های آماری این آزمون مانند نرمال بودن توزیع نمرات و همگنی واریانس‌ها بررسی شد. همگنی واریانس‌ها

جدول ۲- شاخص‌های آمار توصیفی انگیزش تحصیلی در پیش آزمون و پس آزمون دو گروه مورد بررسی

* تفاوت میانگین‌ها	میانگین خطای استاندارد	انحراف معیار	میانگین	تعداد	گروه	*
۰/۸۴	۰/۷۸۹	۳/۴۵	۱۰۱/۸۵۰	۲۰	آزمایش	پیش آزمون
	۰/۶۴۹	۲/۸۰	۱۰۱/۰۱	۲۰	کنترل	
۹/۵۵	۰/۶۷۸	۲/۹۸	۱۱۳/۹۰۰	۲۰	آزمایش	پس آزمون
	۰/۷۰۳	۳/۱۱	۱۰۳/۶	۲۰	کنترل	

جدول ۳- تحلیل واریانس جهت مقایسه تأثیر سکوسازی بر میزان انگیزش تحصیلی

منبع تغییرات	مجموع مجزورات	df	میانگین مجزورات	f	p	sig
بین گروهی	۱۰۶۰/۹۰	۱	۱۰۶۰/۹۰۰	۱۲۰/۴۸۵	۰/۰۵	۰/۰۰
درون گروهی	۳۳۴/۶۰۰	۳۸	۸/۸۰۵			
کل	۱۳۹۵/۵۰۰	۳۹				

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که بین نمرات انگیزش تحصیلی گروه آزمایش و کنترل تفاوت معنادار وجود دارد و این تفاوت به سود گروه آزمایش است. به عبارت دیگر، روش تدریس سکوسازی در انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان مؤثرتر از روش سنتی (سخنرانی) بوده است. یافته‌های حاصل از این پژوهش با تحقیقات بسیاری از جمله لارکین (۲۰۰۲)، لپسکمپ، اسوانسون، و وست (۲۰۰۴)، فاطمه حاجی اربابی (۱۳۸۴)، اوران (۱۹۹۶)، روزر، الکزر، اسمروف (۲۰۰۲)، آندرز (۱۹۹۸) متولی (۱۳۷۶)، آوانسیان (۱۳۷۷) و ابراهیمی قوام آبادی (۱۳۷۷)، کروکشانک، جنکینس، متکالف (۲۰۰۶) هم‌خوانی دارد. با توجه به این که روش تدریس سکوسازی از روش‌های نوین و فعال تدریس است و بیشتر دانش‌آموز محور است تا معلم محور، به نظر می‌رسد که با استفاده از آن می‌توان دانش‌آموزان را از حالت انفعالی خارج کرد. در این صورت مقدار زیادی از بار کاری معلم کاسته می‌شود و در مقابل وقت بیشتری در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌گیرد. هنگامی که دانش‌آموز احساس کند در یادگیری نقش اصلی را دارد و بازخورد مناسب از معلم دریافت کند - که همگی از اصول روش تدریس سکوسازی هستند - با انگیزه بیشتری به کار ادامه می‌دهد و لذت حاصل از یادگیری به عنوان یک منبع انگیزشی می‌تواند باعث پیشرفت تحصیلی او شود. همچنین چون این روش برگرفته از نظریه رشد شناختی ویگوتسکی است و در آن تأکید زیادی بر یادگیری از طریق اجتماع و همکاری شده است زبان را به عنوان یک وسیله که می‌تواند به یادگیری و رشد شناختی منجر شود در نظر گرفته است، می‌توان با این روش روحیه همکاری و مهارت‌های زبانی را که از اهداف نظام تعلیم و تربیت است، افزایش داد. لذا دبیران محترم می‌توانند با استفاده از روش تدریس سکوسازی با صرفه جویی در زمان و هزینه بازدهی بیشتری در فرایند یاددهی - یادگیری به دست آورند. شایان ذکر است که در مورد بررسی تأثیر روش تدریس سکوسازی در مقطع متوسطه، تا کنون در ایران پژوهشی صورت نگرفته است و بیشتر موارد مربوط به مقطع ابتدایی و راهنمایی است. در جریان این تحقیق مشکلاتی از جمله مراجعه به

مدارس و تداخل کلاس‌های درس با اجرای پژوهش، عدم همکاری برخی کارکنان مدرسه وجود داشت. پیشنهاد می‌شود که پژوهشگران عزیز اثربخشی آموزشی براساس رویکرد سکوسازی و سایر روش‌ها مانند حل مسأله و روش تدریس گروهی بر پیشرفت تحصیلی و خودکارآمدی دانش‌آموزان دختر و پسر مقاطع ابتدایی و راهنمایی را مورد بررسی قرار دهند.

منابع

باربارا، مک کومبز؛ جیمز، پاپ (۱۳۸۴). پرورش انگیزه در دانش‌آموزان، ترجمه صغری ابراهیمی قوام آبادی، انتشارات رشد، چاپ دوم.

باقری، ناصر؛ شهرآرای، مهرناز؛ فرزاد، ولی الله (۱۳۸۲). واری‌های روان‌سنجی مقیاس انگیزش تحصیلی در بین دانش‌آموزان دبیرستان‌های تهران. دو ماهنامه علمی - پژوهشی دانشور رفتار، ۱: ۲۱ - ۱۱.

بیابانگرد، اسماعیل (۱۳۸۷). روش‌های تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی. تهران: نشر دوران، چاپ سوم.

بیابانگرد، اسماعیل (۱۳۸۴). روان‌شناسی تربیتی. تهران: نشر ویرایش، چاپ اول.

جان، دیبلو، سانتروک (۱۳۸۷). روان‌شناسی تربیتی، مترجمان شاهده سعیدی، مهشید عراقچی، و حسین دانش‌فر، انتشارات رسا، چاپ اول.

حاجی اربابی، فاطمه (۱۳۸۴). مقایسه اثربخشی آموزش بر اساس رویکرد سکوسازی و سنتی بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر سال چهارم ابتدایی شهر مشهد، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی.

حقانی، فریبا؛ همدانی، زهره؛ لیاقت دار، محمدزاده (۱۳۹۰). مقایسه تأثیر یادگیری از طریق همیاری با روش تلفیقی سخنرانی کوتاه و پرسش و پاسخ بر پیشرفت تحصیلی درس زیست شناسی. پژوهش در برنامه ریزی درسی، ۳۰: ۱۰ - ۳.

رابرت، ایی، اسلاوین (۱۳۸۷). روان‌شناسی تربیتی، ترجمه یحیی سید محمدی، نشر روان، چاپ دوم.

زیبا زاده، سهیلا (۱۳۸۷). مقایسه اثربخشی آموزش به روش سکوسازی و سنتی بر خودتنظیمی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر سال چهارم ابتدایی درس

enhanced learning environments TELEs. Journal of Bridging research and theory with practice .

Santrock, J, W. (2008). Educational Psychology, (3rd ed.), New York, Mc Graw Hill.

Snowman. McCawn. & Biehler. (2009). Psychology applied to teaching.(12ed). Wadsworth Cengage Learning press.

Woolfolk, Anita. (2008). Educational Psychology.(10th ed.). The Ohio State University press.

تعلیمات اجتماعی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی.

سیف، علی اکبر (۱۳۸۸). روان‌شناسی پرورشی نوین، نشر دوران، چاپ هفتم.

کدویور، پروین (۱۳۸۸). روان‌شناسی تربیتی، انتشارات سمت، چاپ دوم.

کریمی، یوسف (۱۳۸۹). روان‌شناسی تربیتی، نشر ارسباران، چاپ سیزدهم.

محمدزاده قصر، اعظم؛ کرمی، مرتضی؛ افشاری، معصومه (۱۳۹۱). تأثیر روش تدریس مشارکتی بر گروه‌گرایی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه در شهر مشهد. پژوهش در برنامه‌ریزی درسی، ۳۰: ۱۰۵ - ۹۳.

ویگوتسکی، لو، سیمونویچ (۱۳۶۷). تفکر و زبان، ترجمه بهروز عزید فتری، انتشارات نیما.

A, Seda, Saracaloglu. (2009). A survey on Correlation between self-efficacy and academic motivation. Procedia -Social and Behavioral Sciences,VOL. 1. PP. 320-325.

Gross, Richard. (2005). Psychology. The science of mind and behavior, Hodder & Stoughton press.

John, Ferla. Martin. Valcke, & Yonghong, Cai. (2009). Academic self-efficacy and academic self-concept. Journal of Learning and Individual differences .VOL. 19. No. 4. PP. 499-505.

Larkin, Martha. (2002). Using scaffolding instruction to optimize learning. The ERIC cleaning house on disabled and gifted education press.

Long, Joyce. F, Monoi. Harper, Brian. Knoblauch, Dee. & Murphy, P. Karen. (2007). Academic motivation and achievement among urban adolescents. Journal of Urban Education.PP. 19- 42.

Minchi, C. Kim, Michael. & J. Hannafin. (2011). Scaffolding problem solving in technology-